

POMORSKI (183) *ai*

Oba o jasne.

pomorŕki (154), pomorzki (29); -rŕ- : -rz- *SarnStat* (18:29).

sg *N m* pomorski (22). \diamond *G* pomorskięgo (18); -ęgo (1), -(e)go (17). \diamond *D* pomorski(e)mu (10). \diamond *A* pomorski(e)go (2). \diamond *I* pomorskim (2). \diamond *f N* pomorską (17); -ą (15), -a (1) *SarnStat*, -(a) (1). \diamond *G* pomorskięj (40); -ęj (12), -(e)j (28). \diamond *D* pomorski(e)j (1). \diamond *A* pomorską (23). \diamond *I* pomorską (1). \diamond *L* pomorskięj (7); -ęj (3), -(e)j (4). \diamond *n N* pomorskię (6); -ę (1), -(e) (5). \diamond *G* pomorski(e)go (3). \diamond *D* pomorskięmu (2); -ęmu (1), -(e)mu (1). \diamond *I* pomorskim (1). \diamond *L* pomorskim (4). \diamond *pl N m pers* pomorscy (1). *subst* pomorski(e) (5). \diamond *G* pomorskich (9). \diamond *A subst* pomorski(e) (5). \diamond *I n* pomorskimi (3), pomorskięmi (1); -imi *MycPrz* (2); -imi : -emi *SarnStat* (1:1). \diamond [*L pomorskich.*]

Sł stp brak, Cn notuje, Linde także XVII w.

1. *Przymiotnik od „morze”* (12) :

a. *Położony, znajdujący się nad morzem lub w pobliżu morza; maritimus Vulg, Mącz, PolAnt* (11) : *WróbŻółt* 82/8; *Opląkuie* ŕie vpadek Thyru miałtą pomorŕkiego y bogątego *Leop Ez* 27 arg; *Krol Ptolomeus* opánował miałtą aż do Seleuciey pomorŕkiey *Leop 1.Mach* 11/8, *2.Mach* 8/11; Pomorŕkie rzeki ktore dzielą Moŕkwę z Liwlánty y s Szweczkim Krolem: ty ŕą/ Nárwá/ Pluŕá/ Coproiá *BielKron* 432v; *Ora maritima*, Pomorska kráyiná. *Mącz* 267b, 209d; Y będzie kráiná pomorŕka mieŕzkáníem zgodnym páłterzom *BudBib Soph* 2/6, *Soph* 2/5; *WujNT Luc* 6/17; Z brzegu ná morze pátrzyć y ná ŕzumne wáły Piękná rzecz/ o pomorŕkie gdy ŕię łamią ŕkáły. *KlonFlis* B2; [á opuŕciwŕzy Názareth/ przyŕŕedł y mieŕŕkał w Káphárnáum mieŕcie Pomorŕkim *Leop Matth* 4/13 (*Linde*); *StatorGramm* F4; *Cresc* 1571 15, 446; *Cycero* [...] do Afturu nieiákiego pomorŕkiego mieyŕcá myŕŕiŕ iechác *CiceroKosz* c2v; *Volck* 357].

[*Zestawienie: bot.* »piołyn pomorski« : = *Artemisia maritima* L. (= *Artemisia seriphium* Wallr.); *bylica nadmorska; półkrzew z rodziny złożonych (Compositae), gatunek zbiorowy halofitu (słonoroŕla), obejmujący kilka podgatunków, rosnących w obszarach ŕródziemnomorskim i irano-turańskim, stosowany juŕ w staroŕytnoŕci w celach leczniczych: Piołyn pomorŕki/ Abŕintium marinum. Wurmŕomen/ Meerwermut* *SienHerb* L#c.]

b. *Wyrażenie: »wiatr pomorski« = wiatr od morza* (1) : [*Hiszpania jest*] *Mierna* w ćieple y w ŕimnie/ w rzekách y w deŕzczu/ tylko wiatr pomorŕki ná čás iey przekaŕa. *BielKron* 278.

2. *Przymiotnik od „Pomorze” ‘kraina geograficzna u południowych wybrzeży morza Bałtyckiego’* (171) : *LibLeg* 8/132; [*Wandalitowie*] *Poŕiedli* kráiny Pomorŕkie/ Sáŕkie/ Prufkie/ y nád Wiŕłą obá brzegi *BielKron* 159; ludzie Słowienŕcy Pomorŕcy zwyczaili ŕie łami ná morze iędzic walczyć *BielKron* 339v; *Klaŕztor* w Oliwie milá od Gdańŕká w biŕkupŕtwie Kuiáwŕkim zakonu Ciŕtercienŕów záložyl/ *Kliąŕę* Pomorŕkie *Sámborius* *BielKron* 357; *Bogulŕzá* Sędzia Pomorŕki [...] iechał ŕkokiem y z Niemierzą towarŕyŕzem do Sędomierzá *krolá Lokietká* *BielKron* 369v, 213v, 291, 292v, 341v, 353 (18); *Rugium*. *Miałteczko* w xieŕtwie Pomorskim *Camyn* po niemiecku. *Mącz* 360a; w Krákowie [...] poŕłowie *Kliąŕąt* Pomorŕkich/ *Krolowi* imieniem pánow ŕwych w puł rynku hołd podług zwyczaiu czynili *GórnDworz* P4; *Katechizm* [...] *Przez* *Kŕiędzá* *Walentego* *Kucborŕkiego* *Archidiakoná* Pomorŕkiego/ etć. z *Lácinŕkiego* ná *Polŕkie* wyłožony. *KuczŕKat kt; MycPrz* II Bv, Cv,

Dv; *WierKróc* A3v; *BiałKaz* M; Málborfki y Pomorfki potym Woiewodá/ Z ośmndziefiat iezdnych iechał *StryjWjaz* B3; Przedmowá Iego M. Księdzǎ Biskupǎ/ do wśzyftkich Plebanow y Kǎpłanow Kuiáwfkiego y Pomorfkiego Biskupstvá. *KarnNap ktv, kt* [2 r.]; A ktoraby strona te^go rozdziału, a ugody nie trzymała, przepada Ie^go Msci Panu Woiewodzie Pomorfkie^m flor. 100 czerwonych. *ZapKościér* 1580/7v; Ia Bernarth Siedlewski [...] zeznawam Iżem dal Malchiorowi Komorskiemu fludze Ie^go Mści Pana Woiewody Pomorfkiego Kop cztery czwartniku Ztyha *ZapKościér* 1581/25, 1580/4, 8, 9, 14 [2 r.], 15 (26); Malborg podejrzaný iest ImPanu Kanclerzowi zwiela przyczyn, bo y Granica Margrabska y Pomorska niedaleka *ActReg* 95, 9; CZás obierǎnia Deputatów [...] náznǎczamy [...] kǎżdego roku/ mieyfcǎ Woiewodztwu Chełmińfkieu w Rǎdzynie: Málborfkieu w Sztumie/ Pomorfkiemu w Stárogárdzie. *SarnStat* 866; Przy czym byli y to Itánowili [...] Ian Chełmińfkiego/ Gerhárd Pomorzkiego Kościółów Biskupi *SarnStat* 1122, 8, 37, 84, 106, 218 (25).

Zestawienia: »Pomorska Ziemia« = (terra) *Pomerania* *JanStat* [szyk 56:30] (86); *MiechGlab* **4v, 43; Látá 1124. Otto Biskup Bámberfki iechał ná Pomorfkie ziemie/ miaft nie málo náwrocił. *BielKron* 282; Winá rzekǎ Odrǎ idǎ do Pomorfkiej ziemie *BielKron* 291, 291 [3 r.], 291v, 347v, 350v, 531 (55); Ziemǎ Pomorfka s Prufkǎ wnet od nas odeydzie. *MycPrz* I Bv, I [C]2, II Bv, B[3], Cv; Márgrǎbiowie Pomorfkǎ ziemie posiadǎli *KochProp* 8; my Kázimiérz z łǎfki Bożey Król Polfki/ y ziem Krákowfkieu/ Sędomiérzkiy [...] Pomorzkiy/ Pan y Dżiedzic: Obiǎfniamy ku wiadomości wśzyftkich *SarnStat* 249; Ziemǎ Pomorzka do Korony wśzyftkǎ należec ma. *SarnStat* 1088 *marg*, 11, 115, 370, 908, 941 (22); *KlonKr* Ev.

zool. »świnie pomorskie«: Swinie Niemieckie z Polfkimi pomieszǎne nalepfze do chowǎnia: á Niemieckie rozumiec trzebǎ/ Zułáwfkie/ Pomorfkie/ Weftwǎlfkie/ ácz y Bǎwǎrfkie rofle. *GostGosp* 120.

a. [W funkcji rzeczownika: Rodzaj tańca: tákże y tańce nowe czynili/ gonione/ cielęcze/ myfze/ gęfie/ fkoczne/ Cynary/ włofkie/ pomorfkie/ pleszne/ chłopfkie. *PostępekPrCzart* 61v.]

Synonim: 1. nadmorzny.